

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2016. gada 21. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Valsts atbalsts — Atbalsts, ko Beļģijas Karaliste īstenojusi par labu ARCO grupas finanšu kooperatīvajām sabiedrībām — Noguldījumu garantiju sistēmas — Direktīva 94/19/EK — Piemērošanas joma — Garantiju shēma, ar ko aizsargā finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību biedru, kuri ir fiziskas personas, pajas — Izslēgšana — LESD 107. un 108. pants — Komisijas lēmums, ar kuru atbalsts atzīts par nesaderīgu ar iekšējo tirgu

Lieta C-76/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa, Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 5. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 19. februārī, tiesvedībā

Paul Vervloet ,

Marc De Wit ,

Edgard Timperman ,

Godelieve Van Braekel ,

Patrick Beckx ,

Marc De Schryver ,

Guy Deneire ,

Steve Van Hoof ,

Organisme voor de financiering van pensioenen Ogeo Fund ,

Gemeente Schaarbeek ,

Frédéric Ensch Famenne

pret

Ministerraad ,

piedaloties

Arcofin CVBA ,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

Arcopar CVBA ,

Arcoplus CVBA .

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], tiesneši A. Prehala [*A. Prechal*], A. Ross [*A. Rosas*] (referents), K. Toadere [*C. Toader*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 6. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *P. Vervloet, M. De Wit, E. Timperman, G. Van Braekel, P. Beckx, M. De Schryver, G. Deneire un S. Van Hoof* vārdā – *K. Geelen, E. Monard un W. Moonen, advocaten*,
- *Organisme voor de financiering van pensioenen Ogeo Fund* vārdā – *J. Bourtembourg un F. Belleflamme, advokāti*,
- *Arcofin CVBA, Arcopar CVBA un Arcoplus CVBA* vārdā – *A. Verlinden, R. Martens un C. Maczkovics, advocaten*,
- Beļģijas valdības vārdā – *J.-C. Halleux un C. Pochet*, pārstāvji, kam palīdz *S. Ryelandt un P. De Bock, advocaten*,
- Eiropas Komisijas vārdā – *P.-J. Loewenthal, L. Flynn un A. Nijenhuis*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2016. gada 2. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, pirmkārt, ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 30. maija Direktīvas 94/19/EK par noguldījumu garantiju sistēmām (OV 1994, L 135, 5. lpp.) ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 9. marta Direktīvu 2005/1/EK (OV 2005, L 79, 9. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 94/19”), 2. un 3. pantu, un, otrkārt, par Komisijas 2014. gada 3. jūlija Lēmuma 2014/686/ES par valsts atbalstu SA.33927 (12/C) (ex 11/NN), ko īstenojusi Beļģija – Garantiju shēma, ar ko aizsargā finanšu kooperatīvu biedru, kuri ir fiziskas personas, pajas (OV 2014, L 284, 53. lpp.; turpmāk tekstā – “2014. gada 3. jūlija lēmums”), spēkā esamību, kā arī par LESD 108. panta 3. punkta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Paul Vervloet, Marc De Wit, Edgard Timperman, Godelieve Van Braekel, Patrick Beckx, Marc De Schryver, Guy Deneire un Steve Van Hoof, Organisme voor de financiering van pensioenen Ogeo Fund* (Pensiju finansēšanas organizācija *Ogeo Fund*), *Gemeente Schaarbeek* (Shārbēkas komūna, Beļģija) un *Frédéric Ensich Famenne*, no vienas puses, un *Ministerraad* (Ministru padome, Beļģija), no otras puses, par licencēto finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību biedru paju garantiju shēmas, kas izveidota ar 1998. gada 22. februāra *wet tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België* (Likums par Beļģijas Valsts bankas pamatstatūtu

noteikšanu) (*Belgisch Staatsblad*, 1998. gada 28. marts, 9377. lpp.), kas grozīts ar 2011. gada 3. marta *koninklijk besluit betreffende de evolutie van de toezichtsarchitectuur voor de financiële sector* (Karaļa dekrēts par finanšu nozares uzraudzības struktūru attīstību) (*Belgisch Staatsblad*, 2011. gada 9. marts, 15623. lpp.; turpmāk tekstā – “1998. gada 22. februāra likums”) 36/24. panta 1. punkta pirmās daļas 3. apakšpunktu, saderību ar Beļģijas konstitūcijā nostiprināto vienlīdzības principu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 94/19

- 3 Direktīva 94/19 tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Direktīvu 2014/49/ES par noguldījumu garantiju sistēmām (OV 2014, L 173, 149. lpp.). Tā kā tā tika atcelta tikai no 2015. gada 4. jūlija, pamatlietā joprojām ir piemērojama Direktīva 94/19.
- 4 Direktīvas 94/19 preambulas pirmajā, astotajā, sešpadsmitajā un septiņpadsmitajā apsvērumā bija noteikts:

“tā kā saskaņā ar [EK] Līguma mērķiem būtu jāveicina saskaņota kredītiestāžu darbības attīstība visā Kopienā, likvidējot visus ierobežojumus tiesībām veikt uzņēmējdarbību un brīvībai sniegt pakalpojumus, vienlaikus paaugstinot banku sistēmas stabilitāti un noguldītāju aizsardzību;

[..]

tā kā saskaņošana ir jāattiecinā uz galvenajiem noguldījumu garantiju sistēmas elementiem, un šai sistēmai atbilstoši garantijām ļoti īsā laikā ir jānodrošina maksājumi, ko aprēķina, pamatojoties uz saskaņotu minimālo līmeni;

[..]

tā kā, no vienas puses, šajā direktīvā paredzētais zemākais garantijas līmenis tomēr nedrīkst atstāt pārāk lielu daļu noguldījumu bez aizsardzības gan patērētāju aizsardzības, gan finanšu sistēmas stabilitātes interesēs; tā kā, no otras puses, būtu neatbilstīgi visā Kopienā ieviest aizsardzības līmeni, kas dažkārt varētu veicināt kredītiestāžu nepareizu vadību; tā kā būtu jāņem vērā finansēšanas sistēmu izmaksas; tā kā varētu būt pamatoti noteikt saskaņotu zemāko garantijas līmeni 20 000 [euro]; tā kā varētu būtu vajadzīgi ierobežoti pārejas pasākumi, lai sistēmas varētu atbilst šim skaitlim;

tā kā dažas dalībvalstis noguldītājiem piedāvā noguldījumu segumu, kas pārsniedz šajā direktīvā noteikto saskaņoto zemāko garantijas līmeni; tā kā nešķiet lietderīgi prasīt, lai šādas sistēmas, dažas no kurām ir ieviestas tikai nesen saskaņā ar [Komisijas 1986. gada 22. decembra] Ieteikumu 87/63/EEK [par noguldījumu garantiju sistēmu ieviešanu Kopienā (OV 1987, L 33, 16. lpp.)], minētajā sakarā tiktu grozītas.”

- 5 Šīs direktīvas 1. panta 1. un 4. punktā bija noteikts:

“Šajā direktīvā:

- 1) “noguldījums” ir jebkāds kredīta atlikums, ko veido kontā atlikušie līdzekļi vai īslaicīgas situācijas, kuras rada parasti banku darījumi, un ko kredītiestādei ir jāatmaksā saskaņā ar normatīvajos aktos un līgumos paredzētajiem nosacījumiem, kā arī jebkādi parādi, ko apliecina kredītiestādes izdots sertifikāts.

Par noguldījumiem uzskata Apvienotās Karalistes un Īrijas *building societies* daļas, izņemot tās, kas veido kapitālu un uz ko attiecas 2. pants.

Par noguldījumiem neuzskata obligācijas, kas atbilst nosacījumiem, kuri ietverti 22. panta 4. punktā Padomes Direktīvā 85/611/EEK (1985. gada 20. decembris) par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvu ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) [(OV 1985, L 375, 3. lpp.)].

[..]

[..]

4) “kreditīestāde” ir uzņēmums, kura darbība ir noguldījumu vai citu atmaksājamu līdzekļu pieņemšana un kredītu piešķiršana uz sava rēķina.”

6) Saskaņā ar Direktīvas 94/19 2. pantu:

“Garantiju sistēmas neatmaksā turpmāk minēto:

[..]

— visus finanšu instrumentus, uz ko attiecas “pašu kapitāla” definīcija, kas dota Padomes Direktīvas 89/299/EEK (1989. gada 17. aprīlis) par kredītiestāžu pašu kapitālu [(OV 1989, L 124, 16. lpp.)] 2. pantā.

[..]”

7) Saskaņā ar Direktīvas 94/19 3. panta 1. punkta pirmo daļu:

“Katra dalībvalsts nodrošina to, ka tās teritorijā tiek ieviesta un oficiāli atzīta viena vai vairākas noguldījumu garantiju sistēmas. Izņemot gadījumus, kas ir paredzēti šā punkta otrajā daļā un 4. punktā, attiecīgajā dalībvalstī saskaņā ar [Padomes 1977. gada 12. decembra Pirmās] direktīvas 77/780/EEK [par normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu attiecībā uz kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV 1977, L 322, 30. lpp.)] 3. pantu licencētas kredītiestādes nedrīkst pieņemt noguldījumus, ja tās nav šādas sistēmas dalībnieces.”

Direktīva 77/780 un Direktīva 89/299

8) Direktīvas 77/780 un 89/299 tika atceltas un aizstātas ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta Direktīvu 2000/12/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV 2000, L 126, 1. lpp.), kura tika atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 14. jūnija Direktīvu 2006/48/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV 2006, L 177, 1. lpp.), kura savukārt no 2014. gada 1. janvāra tika atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīvu 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV 2013, L 176, 338. lpp.).

9) Direktīvas 77/780 1. pants bija formulēts šādi:

“Šajā direktīvā piemēro šādus terminus:

— kredītiestāde ir uzņēmums, kura darbība ir pieņemt noguldījumus vai citus atmaksājamus līdzekļus no iedzīvotājiem un piešķirt aizdevumus no saviem līdzekļiem,

[..].”

- 10 Direktīvas 89/299 1. panta 2. punktā bija paredzēts:

“Šajā direktīvā par kredītiestādēm ir uzskatāmas iestādes, kurām ir piemērojama Direktīva [77/780 [..], kurā jaunākie grozījumi ir izdarīti ar Padomes 1986. gada 27. oktobra Direktīvu 86/524/EEK (OV 1986, L 309, 15. lpp.).”

- 11 Direktīvas 89/299 2. pantā bija noteikts:

“1. Kredītiestāžu nekonsolidētais pašu kapitāls, ņemot vērā 6. pantā noteiktos ierobežojumus, ietver šādus posteņus:

- 1) kapitālu [Padomes 1986. gada 8. decembra] Direktīvas 86/635/EEK [par banku un citu finanšu iestāžu gada pārskatiem un konsolidētajiem pārskatiem (OV 1986, L 372, 1. lpp.)] 22. panta nozīmē tādā apjomā, kas ir apmaksāts, kā arī akciju emisijas uzcenojuma kontus, bet neietverot kumulatīvas priekšrocību akcijas;

[..].”

Direktīva 2006/48

- 12 Direktīvas 2006/48, kas no 2009. gada 7. decembra ir grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Direktīvu 2009/111/EK (OV 2009, L 302, 97. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 2006/48”), 4. pantā bija noteikts, ka:

“Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “kredītiestāde” ir: uzņēmums, kura uzņēmējdarbība ir noguldījumu vai citu atmaksājamu līdzekļu pieņemšana no sabiedrības un kredītu piešķiršana uz sava rēķina;

[..].”

- 13 Direktīvas 2006/48 57. panta pirmajā daļā ir paredzēts:

“Kredītiestāžu nekonsolidētais pašu kapitāls, ņemot vērā 66. pantā noteiktos ierobežojumus, ietver šādus posteņus:

- a) kapitālu Direktīvas 86/635/EEK 22. panta nozīmē tādā apjomā, kas ir apmaksāts, kā arī saistītos akciju emisijas uzcenojuma kontus; tas pilnībā sedz zaudējumus parastās situācijās un ierindoja pēc visām citām prasībām bankrota vai likvidācijas gadījumā;

[..].”

Direktīva 86/635

- 14 Direktīvas 86/635 22. pantā “Pasīvi: 9. postenis – Parakstītais kapitāls” ir šāds:

“Šajā postenī neatkarīgi no faktiskā nosaukuma iekļauj visas summas, ko saskaņā ar attiecīgās iestādes juridisko formu un atbilstīgi attiecīgās valsts tiesību aktiem uzskata par akcionāru vai citu īpašnieku parakstīto daļu akciju kapitālā.”

Beļģijas tiesības

15 1998. gada 22. februāra likuma 36/24. panta 1. punktā ir noteikts:

“Karalis pēc Bankas ierosinājuma pēkšņas finanšu tirgu krīzes gadījumā vai sistēmiskas krīzes nopietnu draudu gadījumā, lai ierobežotu to apmērus vai sekas, var:

- 1° pieņemt papildu vai izņēmuma noteikumus attiecībā uz 1975. gada 9. jūlija Likumu par apdrošināšanas uzņēmumu uzraudzību, 1991. gada 2. janvāra Likumu par valsts parāda vērtspapīru un monetārās politikas instrumentu tirgu, 1993. gada 22. marta Likumu par kredītiestāžu statusu un kontroli, 1995. gada 6. aprīļa Likumu par ieguldījumu sabiedrību statusu un uzraudzību, 2002. gada 2. augusta Likumu par finanšu nozares uzraudzību un finanšu pakalpojumiem, Sabiedrību kodeksa VIII daļas III nodaļas II sadaļas III iedaļu, Karaļa dekrētu Nr. 62 par aizvietojamu finanšu instrumentu deponēšanu un darījumu ar šiem instrumentiem pabeigšanu, kas saskaņots ar Karaļa 2004. gada 27. janvāra dekrētu;
- 2° paredzēt sistēmu, atbilstoši kurai tiek piešķirta valsts garantija attiecībā uz saistībām, kuras ir uzņēmušās iestādes, kas tiek uzraudzītas, pamatojoties uz iepriekš minētajiem likumiem, vai piešķirt valsts garantiju attiecībā uz konkrētiem prasījumiem, uz kuriem šīm iestādēm ir tiesības;
- 3° paredzēt sistēmu, konkrētajā gadījumā ar rīkojumiem, kas tiek pieņemti atbilstoši 1.° apakšpunktam, kuras mērķis ir piešķirt valsts garantiju biedriem fiziskām personām attiecībā uz to tādu kooperatīvo sabiedrību kapitāla paju atmaksāšanu, kas ir licencētas atbilstoši Karaļa 1962. gada 8. janvāra dekrētam par valsts kooperatīvo sabiedrību biedrību un kooperatīvo sabiedrību licencēšanas nosacījumiem un kas ir iestādes, kuras, pamatojoties uz iepriekš minētajiem likumiem, tiek uzraudzītas vai kuru vismaz puse no aktīviem tiek ieguldīti šādās iestādēs;

[..].”

16 2008. gada 14. novembra *koninklijk besluit tot uitvoering van de wet van 15 oktober 2008 houdende maatregelen ter bevordering van de financiële stabiliteit en inzonderheid tot instelling van een staatsgarantie voor verstrekte kredieten en andere verrichtingen in het kader van de financiële stabiliteit, voor wat betreft de bescherming van de deposito's, de levensverzekeringen en het kapitaal van erkende coöperatieve vennootschappen, en tot wijziging van de wet van 2. augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten* (Karaļa dekrēts par 2008. gada 15. oktobra Likumu par pasākumiem finanšu stabilitātes veicināšanai un it īpaši valsts garantijas ieviešanu attiecībā uz piešķirtiem kredītiem un citām ar finanšu stabilitāti saistītām darbībām īstenošanu attiecībā uz noguldījumu, dzīvības apdrošināšanas un licencētu kooperatīvo sabiedrību kapitāla aizsardzību, ar ko groza 2002. gada 2. augusta Likumu par finanšu sektora un finanšu pakalpojumu uzraudzību) (*Belgisch Staatsblad*, 2008. gada 17. novembris, 61285. lpp.), kas grozīts ar 2011. gada 10. oktobra *koninklijk besluit* (karaļa dekrēts) (*Belgisch Staatsblad*, 2011. gada 12. oktobris, 62641. lpp.; turpmāk tekstā – “Karaļa 2008. gada 14. novembra dekrēts”), 3. pantā ir noteikts, ka:

“Noguldījumu un depozītu kases ietvaros izveido “Īpašo noguldījumu, dzīvības apdrošināšanas un licencētu kooperatīvo sabiedrību kapitāla aizsardzības fondu”.

Pirmajā daļā minētā fonda organizāciju un darbību nosaka Karalis.”

- 17 Karaļa 2008. gada 14. novembra dekrēta 4. panta 3. punktā ir noteikts:

“Tajā uz pašu pieteikuma pamata var piedalīties tādas kooperatīvās sabiedrības, kuras ir licencētas atbilstoši Karaļa 1962. gada 8. janvāra dekrētam par valsts kooperatīvo sabiedrību biedrību un kooperatīvo sabiedrību licencēšanas nosacījumiem un kuras ir uzraudzītās iestādes, kas paredzētas 1998. gada 22. februāra likuma 36/24 panta 2. punktā vai kuru vismaz puse no aktīviem tiek ieguldīti šādās iestādēs.

Pirmajā daļā minētais pieteikums ir jānosūta ierakstītā vēstulē finanšu ministram.

[..]”

- 18 2011. gada 7. novembra *koninklijk besluit tot toekenning van een garantie tot bescherming van het kapitaal van erkende coöperatieve vennootschappen* (Karaļa dekrēts par garantiju licencētu kooperatīvo sabiedrību kapitāla aizsardzībai) (*Belgisch Staatsblad*, 2011. gada 18. novembris, 68640. lpp.; turpmāk tekstā – “Karaļa 2011. gada 7. novembra dekrēts”) 1. panta 1. punktā ir noteikts šādi:

“Atbilstoši Karaļa 2008. gada 14. novembra dekrēta 4. panta 3. punktam ir pieņemti pieteikumi par šādu licencētu kooperatīvo sabiedrību kapitāla aizsardzību:

— [*Arcopar*];

— [*Arcofin*];

— [*Arcoplus*].

[..]”

- 19 Atbilstoši Karaļa 2011. gada 7. novembra dekrēta 3. pantam tas stājās spēkā 2011. gada 14. oktobrī.

2014. gada 3. jūlija lēmums

- 20 2014. gada 3. jūlija lēmuma preambulas 1. apsvērumā Eiropas Komisija paskaidro, ka ar 2011. gada 7. novembra vēstuli “Beļģijas valsts informēja Komisiju, ka tā ir ieviesusi garantiju shēmu [..], kura attiecas uz biedru, kuri ir fiziskas personas, pajām atzītajos kooperatīvos, kas ir vai nu Beļģijas Valsts bankas [..] prudenā uzraudzībā, vai ir ieguldījuši vismaz pusi savu aktīvu iestādē, kam piemēro šādu uzraudzību (“finanšu kooperatīvi”)”.

- 21 Šī lēmuma preambulas 8. apsvērumā ietilpst Komisijas “Paziņotā pasākuma izcelsmes” apraksta ievaddaļa. Tajā ir teikts šādi:

“*Dexia* 2008. gada 30. septembrī paziņoja par kapitāla palielinājumu par 6,4 miljardiem [euro], ko parakstīja tās esošie akcionāri (viens no tiem bija *ARCO*) un Beļģijas, Francijas un Luksemburgas iestādes. Beļģijas Parlamenta Īpašajā komisijā, kas izmeklēja *Dexia* likvidācijas apstākļus [..], Beļģijas finanšu ministrs, kurš ieņēma šo amatu 2008. gadā, kad *Dexia* tika piešķirts valsts atbalsts, paskaidroja, ka pēc pieprasījumiem iejaukties par labu *ARCO* jau 2008. gada septembrī/oktobrī bija pieņemts politisks lēmums ieviest kooperatīvu garantiju shēmu. Viņš paskaidroja, ka, lai vienotos ar *Dexia*, valdībai bija vienlaicīgi jāpieņem lēmums [tostarp] par *ARCO* [..] Arī no pašreizējā Beļģijas finanšu ministra izteikumiem ir saprotams, ka 2008. gadā tika izteikta apņemšanās nodrošināt, ka *ARCO* piekrist piedalīties *Dexia* glābšanā [..]”

22 Minētā lēmuma preambulas 9. apsvērumā Komisija norāda, ka Beļģijas valdība 2008. gada 10. oktobrī ar finanšu ministra dienestu paziņojumu presei informēja, ka tā ir nolēmusi nodrošināt analogu noguldījumu garantiju shēmu attiecībā uz citiem finanšu produktiem, it īpaši pajām finanšu kooperatīvos.

23 Šī lēmuma preambulas 10. apsvēruma ir šāds:

“Ministru prezidents un finanšu ministrs 2009. gada 21. janvārī kopīgā paziņojumā presei apstiprināja iepriekšējās valdības izteikto apņemšanos [...] ieviest kooperatīvu garantiju shēmu [...]. Tajā pašā dienā ARCO publicēja minēto Beļģijas valdības paziņojumu presei savā tīmekļa vietnē. Turpretī citi finanšu kooperatīvi distancējās no sakarības starp noguldījumiem un pajām finanšu kooperatīvos, kura ir kooperatīvu garantiju shēmas pamatā [...].”

24 2014. gada 3. jūlija lēmuma preambulas 11.–15. apsvērumā Komisija apraksta likumdošanas procedūru, kā rezultātā tika pieņemts paziņotais pasākums:

“(11) Beļģijas Parlaments 2008. gada 15. oktobrī apstiprināja likumu [...], kas ļauj Beļģijas valdībai veikt pasākumus, lai saglabātu finanšu stabilitāti. Beļģijas valsts 2008. gada 14. novembrī [...] publicēja karaļa dekrētu, ar ko segumu atbilstoši noguldījumu garantiju shēmai attiecībā uz kredītiestādēm palielināja līdz 100 000 [euro], vienlaikus arī ieviešot apdrošināšanas garantiju shēmu attiecībā uz “21. nozares” dzīvības apdrošināšanas produktiem. [...]

(12) Beļģijas valsts 2009. gada 14. aprīlī [...] grozīja 2008. gada 15. oktobra likumu, ļaujot valdībai ar karaļa dekrētu ieviest shēmu, lai garantētu finanšu kooperatīvu biedru, kas ir fiziskas personas, apmaksāto kapitālu. Ar 2011. gada 10. oktobra [...] karaļa dekrētu Beļģijas iestādes ievieša grozījumus 2008. gada 14. novembra karaļa dekrētā. Karaļa dekrētā, kas datēts ar 2011. gada 10. oktobri, ir ietverta plašāka informācija par kooperatīvu garantiju shēmu.

[..]

(14) Visi trīs ARCO kooperatīva uzņēmumi [...] 2011. gada 13. oktobrī pieteicās piedalīties kooperatīvu garantiju shēmā Beļģijas valdība apstiprināja minēto pieteikumu ar 2011. gada 7. novembra karaļa dekrētu [...].

[..]”

25 Apstrīdētā lēmuma preambulas 80. un nākamajos apsvērumos Komisija īsumā izklāsta savu paziņotā pasākuma vērtējumu.

26 Attiecībā uz šī pasākuma labuma guvēja noteikšanu minētā lēmuma preambulas 81. apsvērumā Komisija norāda, ka pastāv būtiska atšķirība starp ARCO, kas ietver licencētās sabiedrības *Arcopar*, *Arcoplus* un *Arcofin* (turpmāk tekstā kopā sauktas – “ARCO grupas sabiedrības”), kura kopš 2001. gada ir galvenā *Dexia* akcionāre, un pārējiem finanšu kooperatīviem, kuri potenciāli bija tiesīgi piedalīties kooperatīvu garantiju shēmā.

27 2014. gada 3. jūlija lēmuma preambulas 82.–84. apsvērumā ir noteikts:

“(82) No faktu apraksta [...] ir skaidrs, ka kooperatīvu garantiju shēma jau no paša sākuma bija īpaši pielāgota ARCO, kam bija radušās problēmas saistībā ar tā ieguldījumiem *Dexia*. ARCO galu galā bija vienīgais finanšu kooperatīvs, kas pieteicās piedalīties konkrētajā pasākumā.

(83) Attiecībā uz pārējiem finanšu kooperatīviem Komisija atzīmē, ka kooperatīvu garantiju shēma ir brīvprātīga, ka Ministru padome varēja brīvi izvēlēties, vai un ar kādiem nosacījumiem pieteikuma iesniedzēju finanšu kooperatīvu uzņemt kooperatīvu garantiju shēmā, ka neviens no

pārējiem finanšu kooperatīviem nepieteicās pievienoties kooperatīvu garantiju shēmai un ka daži no tiem aktīvi distancējās no tās. Komisija arī ievēroja, ka nevienam citam finanšu kooperatīvam nav bijis problēmu ar tā ieguldījumiem tādā apjomā, kādā *ARCO* bija problēmas ar *Dexia*.

(84) Tāpēc Komisija secina, ka *ARCO* ir vienīgais faktiskais labuma guvējs no kooperatīvu garantiju shēmas, kurš veica saimniecisko darbību.”

28 Šī lēmuma preambulas 90. apsvērumā Komisija secina, ka kooperatīvu paju garantiju shēmas paziņošana un īstenošana ir jāuzskata par vienu vienotu pasākumu minētā lēmuma preambulas 85.–89. apsvērumā izklāstīto iemeslu dēļ:

“(85) Komisija atzīmē, ka valdība izlēma un paziņoja par pasākumu 2008. gada 10. oktobrī [..]. Ir skaidrs, ka lēmumu piedāvāt *ARCO* izmantot kooperatīvu garantiju shēmu Beļģijas valdība pieņēma tajā pašā laikā, kad 2008. gadā tika izstrādāts pasākums par labu *Dexia* [..]. Citā paziņojumā presei, kas datēts ar 2009. gada 21. janvāri, pasākums tika izklāstīts sīkāk, un pēc tam sākās valdības saistību juridiskā transponēšana.

(86) Komisija norāda uz saistošo un nepārprotamo formulējumu 2008. gada 10. oktobra un 2009. gada 21. janvāra paziņojumos presei, kuros lietoti tādi vārdi kā “*décidé*” un “*l’engagement*”, tādējādi radot tiesisko paļāvību attiecībā uz to izpildi.

(87) Minētie paziņojumi presei turklāt tika nosūtīti ar oficiālo kanālu starpniecību: 2008. gada 10. oktobra paziņojumu presei izsūtīja finanšu ministra dienesti, savukārt 2009. gada 10. janvāra paziņojums presei tika nosūtīts ministru prezidenta un finanšu ministra vārdā. Tas, ka paziņojumi presei tika sniegti atkārtoti, pastiprināja to pamatvēstījumu.

(88) Komisija atzīmē, ka jau tad, kad tika sniegts 2008. gada 10. oktobra paziņojums presei, bija skaidrs, ka kooperatīvu garantiju shēma tiks veidota kā noguldījumu garantiju shēmas paplašinājums. Paziņojumā presei, kas datēts ar 2009. gada 21. janvāri, ir ietverta plašāka tehniskā informācija. Tiklīdz [..] paziņojums presei bija publicēts, *ARCO* to ievietoja savā tīmekļa vietnē [..], lai nomierinātu tā biedrus [fiziskās personas]. Turklāt Komisija norāda uz pasākuma konsekvenci laika gaitā, ņemot vērā, ka pasākums nebija būtiski mainījies laikposmā no tā sākotnējās paziņošanas 2008. gada 10. oktobrī līdz galīgā karaļa dekrēta pieņemšanai.

(89) Savā [2013. gada 19. marta] spriedumā [*Bouygues* un *Bouygues Télécom*/Komisija u.c. un Komisija/Francija u.c. (C-399/10 P un C-401/10 P EU:C:2013:175)] Tiesa sprieda, ka pasākuma paziņošanu un faktisko īstenošanu var analizēt kā vienu vienotu iejaušanās pasākumu, ja to pamato paziņošanas un īstenošanas hronoloģija un mērķis un uzņēmuma apstākļi attiecīgās iejaušanās brīdī. Lidzīgi šā pasākuma gadījumā Beļģijas valsts 2008. gada 10. oktobrī izlēma un paziņoja par pasākumu, kas vēlāk tika īstenots tam pašam mērķim attiecībā uz sākotnēji paredzēto labuma guvēju. Turklāt Komisija arī savos lēmumos ir uzskatījusi paziņošanu un īstenošanu par vienu pasākumu un arī uzskatījusi, ka priekšrocība ir radīta paziņošanas dienā [..]. Jāatzīmē, ka [2014. gadā amatā esošais] Beļģijas finanšu ministrs attiecīgo pasākumu uztvēra kā apņemšanos, kas izteikta 2008. gadā [..].”

29 Pārbaude par valsts atbalsta LESD 107. panta 1. punkta izpratnē pastāvēšanu ir izklāstīta 2014. gada 3. jūlija lēmuma preambulas 91.–110. apsvērumā. Tā preambulas 99. apsvērumā par nosacījumu par valsts līdzekļu iesaisti ir šāds:

“(99) Attiecībā uz pasākuma piedēvējamību Beļģijas valstij ir skaidrs, ka kooperatīvu garantiju shēmu nevar uzskatīt par [..] Direktīvas [94/19] transponēšanu. [Šī] direktīva tikai paredz dalībvalstīm pienākumu ieviest noguldījumu garantiju shēmu attiecībā uz kredītiestāžu noguldījumiem, un tās 2. pantā ir skaidri paredzēts, ka no noguldījumu garantiju shēmām ir izslēgti visi instrumenti, uz

ko attiecas kredītiestāžu pašu kapitāla definīcija. Ja dalībvalsts nolemj izveidot citas atmaksas shēmas, ar ko garantē citus finanšu produktus, šāds lēmums neizriet no Savienības tiesību aktiem, bet ir pašas dalībvalsts iniciatīva [..].”

30 Šī lēmuma preambulas 101.–107. apsvērumā par selektīvas priekšrocības pastāvēšanu ir noteikts šādi:

- “(101) Pasākums ir arī acīmredzami selektīvs. Pirmkārt, tas attiecas tikai uz finanšu kooperatīvu paju turētājiem, bet ne uz personām, kuru turējumā ir konkurējošu uzņēmumu emitēti ieguldījumu produkti. Tādējādi finanšu darījumu veicēji, kas piedāvāja konservatīvus obligāciju vai naudas tirgus līdzekļus, vai garantēta kapitāla kopfondi nevarēja piedāvāt saviem klientiem līdzīgu garantiju. Beļģijas valsts apgalvo, ka finanšu kooperatīvu fizisko personu pajas būtībā ir līdzīgas noguldījumiem [..]. Tomēr vairāki aspekti, uz kuriem atsaukusies Beļģijas valsts, attiecas uz kooperatīviem kopumā, nevis konkrēti uz finanšu kooperatīviem. Turklāt Beļģijas valsts sniegtajā finanšu kooperatīvu paju aprakstā nav sniegta būtiska informācija, piemēram, par riskiem, kas saistīti ar ieguldīšanu minētajos instrumentos [..] un kas nav raksturīgi noguldījumiem.
- (102) Par to, ka pasākums ir selektīvs, var pārliecināties arī, salīdzinot režīmu, ko piemēro finanšu kooperatīviem, ar režīmu, ko piemēro citiem atzītiem kooperatīviem, kuri nav finanšu kooperatīvi. Beļģija atsauca uz [2011. gada 8. septembra] spriedumu [*Paint Graphos* u.c. (no C-78/08 līdz C-80/08, EU:C:2011:550)], lai pamatotu savu apgalvojumu par īpašu režīmu attiecībā uz finanšu kooperatīvu biedriem, kas ir fiziskas personas [..].
- (103) Komisija uzskata, ka Beļģijas valsts argumentam nevar piekrist, jo ar pasākumu piešķirtās priekšrocības būtība ir kvalitatīvi atšķirīga no tās, ko Tiesa izvērtēja *Paint Graphos* [u.c. (no C-78/08 līdz C-80/08)] lietā. Beļģijas ieviestais pasākums paredz priekšrocību radišanu, nevis atbrīvojumu no fiskālā sloga vai no pienākuma maksāt kādu maksu. Līdz ar to konkrētajam pasākumam nevar piemērot standarta trīsdaļu analīzi, ko Savienības tiesas ir izmantojušas, izvērtējot, vai fiskālas priekšrocības vai atbrīvojums no nodevas ir selektīvi.
- (104) Jebkurā gadījumā, pat ja šim pasākumam varētu piemērot *Paint Graphos* [u.c. (no C-78/08 līdz C-80/08)] analīzi, tas, ņemot vērā tā specifiku, tik un tā būtu selektīvs.
- (105) Pirmkārt, Komisija norāda, ka lieta *Paint Graphos* [u.c. (no C-78/08 līdz C-80/08)] attiecas uz visiem ražotāju un darbinieku kooperatīviem, nevis uz tik salīdzinoši mazu apakšnozari kā finanšu kooperatīvi. Ja, kā apgalvo Beļģija, būtu jābūt īpašam režīmam attiecībā uz “īstiem” kooperatīviem, tad šāds režīms būtu piemērojams visiem atzītiem kooperatīviem. Tāpēc tas, ka pasākums ir vērsts tikai uz finanšu kooperatīviem, ir pietiekams faktors, lai konstatētu, ka pasākums ir selektīvs.
- (106) Otrkārt, Komisija atzīmē, ka Beļģijas valsts uzskata, ka finanšu kooperatīvi kopš 2008. gada 10. oktobra, šķiet, bija pelnījuši papildu privilēģijas. Komisija atzīmē, ka pirms minētā datuma atzītiem kooperatīviem, ņemot vērā to īpašo statusu, tika piemērots noteikta veida labvēlīgs režīms, kas izpaudās kā atbrīvojums no nodokļu atskaitīšanas [..]. Komisija šajā lēmumā neizsaka viedokli par to, vai šis nodokļu priekšrocības ir samērīgas, bet tā uzskata, ka nebija iemesla 2008. gada 10. oktobrī pēkšņi ieviest papildu kompensāciju vai aizsardzību uzņēmumiem, kuriem ir finanšu kooperatīva statuss.
- (107) Visbeidzot, pat ja Komisija veiktu [2011. gada 8. septembra] spriedumā *Paint Graphos* u.c. (no C-78/08 līdz C-80/08, EU:C:2011:550)] izmantoto analīzi, kā to ierosina Beļģija, tā uzskata, ka nav pamata nodrošināt 100 % garantiju ARCO biedriem, kas ir fiziskas personas [..], jo to veidoja struktūras, kas ir sabiedrības ar ierobežotu atbildību [..]. Ņemot vērā minēto sabiedrību veidu, ko nosaka Beļģijas vispārējie noteikumi par uzņēmējdarbības tiesībām, ARCO biedriem būtu vajadzējis zināt, ka likvidācijas gadījumā viņi var zaudēt visu savu kapitālu [..]. Turklāt visa

finanšu kooperatīvu biedru, kas ir fiziskas personas, parakstītā kapitāla 100 % aizsardzība nav samērīgs pasākums [..], jo šādi biedri būtu aizsargāti no jebkāda riska, un tas radītu nepamatotas priekšrocības uzņēmumiem, kuru biedri viņi ir [..].”

31 Konkurences izkropļošanas un fakta, ka tika ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm, analīze ir izklāstīta 2014. gada 3. jūlija lēmuma preambulas 108. un 109. apsvērumā. Tie ir šādi:

“(108) Kooperatīvu garantiju shēma nodrošina finanšu kooperatīviem priekšrocības, kādu nav citiem tirgus dalībniekiem, kas piedāvā privāto ieguldījumu produktus, un citiem atzītiem nefinanšu kooperatīviem. Pateicoties pasākumam, *ARCO* varēja saglabāt savu tirgus daļu ilgāku laiku. *ARCO* necieta no kapitāla aizplūšanas, izņemot to, kas notika vēlāk un mazākā apjomā nekā tad, ja pasākuma nebūtu. Tādējādi kapitāls, kas citā gadījumā būtu bijis pieejams ieguldījumiem, nekļuva pieejams citiem tirgus dalībniekiem, kuriem bija jākonkurē saviem spēkiem un kuri nevarēja paļauties uz kooperatīvu garantiju shēmu. Tāpēc kooperatīvu garantiju shēma kropļo konkurenci [..].

(109) Ja dalībvalsts piešķir atbalstu uzņēmumam, tādējādi var tikt saglabāta vai palielināta tā iekšējā darbība, kas nozīmē, ka samazinās citās dalībvalstīs dibinātu uzņēmumu izredzes iekļūt tirgū [..]. Tā kā Beļģijas tirgū darbojas daudzi starptautiski ieguldījumu produktu nodrošinātāji, pasākumam pavisam noteikti ir ietekme uz tirdzniecību Savienības mērogā.”

32 Pamatojoties uz šī lēmuma preambulas 91.–109. apsvērumā ietverto analīzi, Komisija minētā lēmuma preambulas 110. apsvērumā secina, ka pamatlietā aplūkojamā licencēto finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību garantiju shēma “ietver valsts resursus, ir selektīva priekšrocība par labu *ARCO*, kropļo konkurenci un ietekmē Savienības iekšējo tirdzniecību” un ka “tā atbilst visiem valsts atbalsta kritērijiem”. Komisija arī norāda, ka “visi minētie elementi pastāvēja vēlākais no brīža, kad tika pieņemts 2011. gada 10. oktobra karaļa dekrēts, bet ar pasākumu radītās priekšrocības pastāvēja jau kopš 2008. gada 10. oktobra, [kopš paziņojuma], ka šāds pasākums tiks ieviests”.

33 2014. gada 3. jūlija lēmuma preambulas 111.–128. apsvērumā Komisija izvērtē šī atbalsta saderīgumu ar iekšējo tirgu. Šī lēmuma preambulas 129. apsvērumā tā secina, ka minēto atbalstu “nevar uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, jo tas nav ne piemērots, ne nepieciešams, ne arī samērīgs [LESD] 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta nozīmē un uz to neattiecas neviens cits noteikums, kas reglamentē valsts atbalsta saderību”.

34 Noslēgumā, minētā lēmuma preambulas 143. apsvērumā Komisija secina, ka “kooperatīvu garantiju shēma ir valsts atbalsts par labu *Arcopar*, *Arcofin* un *Arcoplus*, ko Beļģija ir nelikumīgi īstenojusi, pārkāpjot [LESD] 108. panta 3. punktu”. Šajā pašā apsvērumā tā norāda, ka “Beļģijas valstij būtu jāatceļ tiesību akti, kas ir kooperatīvu garantiju shēmas pamatā (jo īpaši 2009. gada 14. aprīļa likums un 2011. gada 10. oktobra karaļa dekrēts), un jāatgūst priekšrocības apjoms no *Arcopar*, *Arcofin* un *Arcoplus*”.

35 2014. gada 3. jūlija lēmuma 1. pantā tiek atzīts, ka “garantiju shēma, ko Beļģija nelikumīgi pieņēmusi attiecībā uz *ARCO* [grupas] finanšu kooperatīviem [..], pārkāpjot [LESD] 108. panta 3. punktu, nav saderīga ar iekšējo tirgu”.

36 Šī lēmuma 2. panta 1. punktā Beļģijas Karalistei tiek uzdots atgūt nesaderīgo atbalstu no tā saņēmējiem atbilstoši Komisijas aprēķiniem. Minētā lēmuma 2. panta 4. punktā ir noteikts, ka “Beļģija atturas no jebkādu maksājumu veikšanas atbilstoši 1. pantā minētajai shēmai no šā lēmuma paziņošanas dienas”.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 37 Finanšu krīzes ietvaros un īpaši Francijas un Beļģijas bankas *Dexia* rekapitalizācijas kontekstā Beļģijas iestādes atbilstoši 1998. gada 22. februāra likuma 36/24. pantam izveidoja garantiju shēmu, kurā ar Īpašā noguldījumu aizsardzības fonda palīdzību paredzēja līdzekļu, ko fiziskas personas ieguldījušas finanšu kooperatīvajās sabiedrībās, kuras pievienojušās šai shēmai, atlīdzināšanu šo sabiedrību bankrota gadījumā apmērā, kas nepārsniedz 100 000 euro. Atbilstoši Karaļa 2008. gada 14. novembra dekrētam, kas grozīts ar Karaļa 2011. gada 10. oktobra dekrētu, *ARCO* grupas, kas ir viena no galvenajām *Dexia* akcionārēm, sabiedrības ar Karaļa 2011. gada 7. novembra dekrētu tika iekļautas šajā shēmā.
- 38 Laika posmā no 2011. gada decembra līdz 2012. gada janvārim *P. Vervloet, M. De Wit, E. Timperman, G. Van Braekel, P. Beckx, M. De Schryver, G. Deneire* un *S. Van Hoof*, Pensiju finansēšanas organizācija *Ogeo Fund*, Shārbēkas komūna un *F. Ensich Famenne* cēla *Raad van State* (Valsts padome, Beļģija) prasības ar mērķi atcelt Karaļa 2011. gada 10. oktobra un 2011. gada 7. novembra dekrētus. Šajā ziņā tie būtībā norāda, ka ar šiem Karaļa dekrētiem ir pārkāpts Beļģijas Konstitūcijā paredzētais vienlīdzības princips, jo ar tiem tiek piemērota atšķirīga attieksme pret finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību akcionāriem, kas ir fiziskas personas, kuras var izmantot ar minētajiem karaļa dekrētiem izveidoto garantiju shēmu, no vienas puses, un citu, finanšu nozarei pietuvinātu, bet no šīs shēmas izslēgtu sabiedrību akcionāriem, kas ir fiziskas personas.
- 39 Uzskatīdama, ka minēto karaļa dekrētu pamatā ir 1998. gada 22. februāra likuma 36/24. pants, ka tādējādi tie ietilpst ierobežojumos, kurus Beļģijas likumdevējs pats ir noteicis, un ka norādītā atšķirīgā attieksme izriet no tiesību normas, *Raad van State* (Valsts padome) uzdeva vairākus prejudiciālus jautājumus *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa) par šī panta atbilstību Beļģijas Konstitūcijai.
- 40 *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa) norāda, pirmkārt, ka Ministru padome šīs atšķirīgās attieksmes pamatojuma saistībā uzskata, ka licencētas finanšu nozares kooperatīvās sabiedrības pajas ir pielīdzināmas noguldījumiem bankās, attiecībā uz kuriem Direktīvā 94/19 dalībvalstīm ir paredzēts pienākums izveidot garantiju sistēmu. *ARCO* grupas sabiedrības, kas iestājušās tiesvedībā *Raad van State* (Valsts padome), norāda, ka ar 1998. gada 22. februāra likuma 36/24. panta 1. punkta pirmās daļas 3. apakšpunktu ir transponēta šī direktīva, jo kooperatīvo sabiedrību pajām ir uzkrājumu produkta īpašības.
- 41 Šādos apstākļos iesniedzējtiesa uzskata, ka, lai noteiktu, vai Beļģijas likumdevējs, nepārkāpjot Beļģijas Konstitūcijā noteikto vienlīdzības principu, drīkstēja ļaut Karalim izveidot sistēmu, kuras mērķis ir papildus noguldījumiem bankās garantēt arī paju vērtību, kuras fiziskai personai kā daļu turētājam pieder licencētā finanšu nozares kooperatīvā sabiedrībā, ir nepieciešams noskaidrot, vai šim likumdevējam bija tiesības, pat pienākums šādi rīkoties atbilstoši Direktīvas 94/19 2. pantam, attiecīgā gadījumā ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 20. un 21. pantu un vispārējo vienlīdzīgas attieksmes principu.
- 42 Otrkārt, attiecībā uz Komisijas 2014. gada 3. jūlija lēmumu *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa) norāda, ka pasākuma iespējami selektīvā rakstura izvērtēšanai LESD 107. panta izpratnē ir zināmas līdzības ar Beļģijas Konstitūcijā noteikto vienlīdzības un nediskriminācijas principu ievērošanas izvērtēšanu. Šī tiesa precizē, ka Beļģijas valsts un *ARCO* grupas sabiedrības, kuras tajā apstrīd šī lēmuma spēkā esamību, ir cēlušas prasības par tā atcelšanu Eiropas Savienības Vispārējā tiesā. Iesniedzējtiesa uzsver, ka argumenti, kurus tiesvedībā šajā tiesā ir izvirzījušas minētās sabiedrības, ir tikuši atkārtoti un izvērsti prasībā atcelt tiesību aktu, ko tās cēlušas Vispārējā tiesā, uz ko minētās sabiedrības atsaucas.
- 43 Šajā ziņā šīs sabiedrības, kā norāda *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa), pārmet Komisijai tostarp LESD 107. panta 1. punkta, 108. panta 2. punkta un 296. panta otrās daļas, kā arī procesuālo noteikumu par pierādīšanas pienākumu un pierādījumu sniegšanu pārkāpumu, izvirzot divus pamatus

par 2014. gada 3. jūlija lēmuma daļas, kurā attiecīgais pasākums kvalificēts par jaunu valsts atbalstu, spēkā esamību. Tās, pirmkārt, norāda, ka nav guvušas labumu no selektīvas priekšrocības un, otrkārt, ka minētais pasākums nevar izkropļot konkurenci vai radīt šādus draudus, nedz arī ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

- 44 Pirmajā pamatā šīs sabiedrības apstrīd, pirmkārt, Komisijas secinājumu, ka tās ir saņēmušas 2014. gada 3. jūlija lēmumā konstatēto valsts atbalstu. Attiecīgā pasākuma tiešās labuma guvējas esot fiziskās personas, kurām pieder daļas finanšu nozares kooperatīvajās sabiedrībās, un *Dexia*, kurā *ARCO* grupa esot veikusi ieguldījumu. *Dexia* piešķirto atbalstu Komisija neesot atļāvusi.
- 45 Otrkārt, *ARCO* grupas sabiedrības apstrīd Komisijas secinājumu, ka 2008. gada 10. oktobra un 2009. gada 21. janvāra paziņojumi, kā arī Karaļa 2011. gada 7. novembra dekrēts veido vienu un to pašu valsts iejaukšanās pasākumu. Šajā ziņā tās uzsver, ka 2008. gada 10. oktobra paziņojumā presei tās konkrēti nav minētas.
- 46 Treškārt, šīs sabiedrības apstrīd Komisijas secinājumu, ka priekšrocība minētajām sabiedrībām izriet no fakta, ka to dalībnieki, kas ir fiziskas personas, no 2008. gada 10. oktobra bija droši, ka to daļas aizsargās Beļģijas valsts. Komisija neesot iesniegusi pierādījumus, kas šādu secinājumu pamatotu. Attiecīgais pasākums *ARCO* grupas sabiedrībām neesot sniedzis labāku piekļuvi kapitāla tirgum. Beļģijas valdības 2008. un 2009. gada paziņojumi nekādi neesot ietekmējuši šo sabiedrību konkurences situāciju. Turklāt Komisija nevarot balstīties uz pieņēmumu par priekšrocības pastāvēšanu, jo Beļģijas valsts sniegtā garantija neesot nedz neierobežota, nedz bezatbildības.
- 47 *ARCO* grupas sabiedrības, ceturtkārt, norāda, ka attiecīgais pasākums neesot nekādā veidā selektīvs. Komisija neesot sniegusi pamatojumu salīdzinājumam starp finanšu kooperatīvajām sabiedrībām, no vienas puses, un nefinanšu un citu jomu kooperatīvajām sabiedrībām, no otras puses. Tā neesot pierādījusi atšķirīgu attieksmi starp uzņēmumiem, kuri ir pielīdzināmā juridiskā un faktiskā situācijā, un tā neesot izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu. Finanšu kooperatīvo sabiedrību situācija esot specifiska, it īpaši ņemot vērā to akcionāru loku, kura 99 % veido mazie noguldītāji, licencēšanas esamību, kas novērš jebkādu spekulatīvu rīcību, iespējamo dividenžu ierobežojumus un tām piemērojamo nodokļu režīmu, kurš ir salīdzināms ar režīmu, kas piemērojams ienākumiem no krājnoguldījumiem. Katrā ziņā iespējamā atšķirīgā attieksme esot pamatota ar sistēmas raksturu un vispārīgo struktūru. Šajā ziņā *ARCO* grupas sabiedrības atsaucas uz 2011. gada 8. septembra spriedumu *Paint Graphos* u.c. (no C-78/08 līdz C-80/08, EU:C:2011:550).
- 48 Piektkārt, minētās sabiedrības uzskata, ka 2014. gada 3. jūlija lēmums nav pareizi pamatots. Komisija neesot sniegusi pietiekamu pamatojumu attiecībā uz priekšrocības pastāvēšanu.
- 49 Sava otrā pamata atbalstam *ARCO* grupas sabiedrības, pirmkārt, apstrīd Komisijas secinājumu, ka attiecīgais pasākums var izkropļot konkurenci. Komisija neesot varējusi pamatoti uzskatīt, ka licencēto finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību kapitāls bija pieejams investīciju produktu sniedzējiem vai licencētām nefinanšu kooperatīvajām sabiedrībām. Otrkārt, šīs sabiedrības uzskata, ka Komisija neesot pamatojusi secinājumu, ka var tikt ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm.
- 50 Ņemot vērā šos argumentus, iesniedzējtiesa šaubās par 2014. gada 3. jūlija lēmuma spēkā esamību, ņemot vērā LESD 107. un 296. pantu.
- 51 Treškārt, minētā tiesa uzskata, ka gadījumā, ja Tiesa atzītu, ka šis lēmums nav spēkā, jo Komisija nav pareizi pamatojusi 1998. gada 22. februāra likuma 36/24. panta 1. punkta pirmās daļas 3. apakšpunktā paredzētās shēmas kvalifikāciju par jaunu atbalstu, būtu jāpārliciecinās, ka šo shēmu par jaunu atbalstu – kas Komisijai būtu bijis jāpaziņo saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu – nav iespējams kvalificēt kāda cita iemesla dēļ.

- 52 Ceturtkārt, iesniedzējtiesa uzskata, ka gadījumā, ja Tiesa atzītu, ka 2014. gada 3. jūlija lēmums ir spēkā, būtu jānosaka datums, no kura attiecīgais valsts atbalsts ir ticis īstenots. Minētajā lēmumā šis datums nav konkrēti minēts. Šajā ziņā šī tiesa norāda, pirmkārt, ka no minētā lēmuma izriet, ka attiecīgā garantiju shēma Komisijai tika paziņota ar 2011. gada 7. novembra vēstuli un, otrkārt, ka Karaļa 2011. gada 3. marta dekrēts, ar kuru 1998. gada 22. februāra likuma 36/24. panta 1. punkta pirmās daļas 3. apakšpunkts ieguva normatīvu spēku, stājās spēkā 2011. gada 1. aprīlī. Ja minēto valsts atbalstu nevarēja uzskatīt par īstenotu, sākot ar Karaļa 2011. gada 3. marta dekrēta pieņemšanas vai spēkā stāšanās datumu, pastāvētu šaubas par to, vai Beļģijas valsts nav izpildījusi LESD 108. panta 3. punktā paredzēto pienākumu. Proti, ar minēto 36/24. panta 1. punkta pirmās daļas 3. apakšpunktu karalim tikai tiek dotas tiesības izveidot attiecīgo garantiju shēmu un tikai ar Karaļa 2011. gada 7. novembra dekrētu šāda garantija, pamatojoties uz Karaļa 2011. gada 10. oktobra dekrētu, tika faktiski nodibināta. Turklāt būtu arī šaubas par to, vai Komisija 2014. gada 3. jūlija lēmuma preambulas 110. apsvērumā varēja secināt, ka visi valsts atbalstu veidojošie elementi bija konstatējami vēlākais līdz Karaļa 2011. gada 10. oktobra dekrēta pieņemšanai, bet ar pasākumu radītā priekšrocība pastāvēja jau 2008. gada 10. oktobra paziņojuma rezultātā.
- 53 Visbeidzot *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa) norāda, ka no 2014. gada 3. jūlija lēmuma skaidri neizriet, ka Komisija uzskatīja, ka attiecīgo valsts atbalstu sāka īstenot Karaļa 2011. gada 3. marta dekrēta pieņemšanas un spēkā stāšanās datumos vai kādā datumā pirms tam, vai arī ka šī iestāde uzskatīja, ka minēto atbalstu uzsāka īstenot pēc minētajiem datumiem. Pirmajā gadījumā būtu jāatzīst, ka šī karaļa dekrēta pieņemšana bija pretrunā LESD 108. panta 3. punktam. Otrajā gadījumā būtu jāpārbauda, vai, ņemot vērā tostarp laiku, kas pagājis no minētā karaļa dekrēta pieņemšanas līdz karaļa dekrētu par tā izpildi pieņemšanas, LESD 108. panta 3. punktam nav pretrunā Karaļa 2011. gada 3. marta dekrēta pieņemšana, jo šajā normā ir prasīts, ka Komisija ir jāinformē "laikus".
- 54 Šādos apstākļos *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Direktīvas [94/19] 2. un 3. pants konkrētajā gadījumā, lasot tos kopā ar [Hartas] 20. un 21. pantu un vispārējo vienlīdzības principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka:
 - a) atbilstoši tiem dalībvalstīm ir pienākums tādu licencētu kooperatīvu pajas, kas darbojas finanšu nozarē, garantēt tādā pašā apmērā kā ieguldījumus;
 - b) tiem pretrunā ir situācija, kad dalībvalsts iestādei, kurai daļēji ir noteikts pienākums garantēt šajā direktīvā minētos ieguldījumus, nosaka pienākumu garantēt arī apmērā līdz EUR 100 000 tādu fizisko personu pajas, kuras ir licencēta kooperatīva, kas darbojas finanšu nozarē, biedri?
 - 2) Vai [2014. gada 3. jūlija lēmums] ir saderīgs ar LESD 107. un 296. pantu, ciktāl tādējādi garantiju shēma, kas ir šī lēmuma priekšmets, tiek atzīta par jaunu valsts atbalstu?
 - 3) Vai – gadījumā, ja uz otro jautājumu tiek atbildēts noliedzīgi, – LESD 107. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts garantijas shēma, kas tiek piemērota fiziskām personām, kuras ir licencētu kooperatīvu, kas darbojas finanšu nozarē, biedri, 1998. gada 22. februāra likuma [...] 36/24. panta 1. punkta pirmās daļas 3. apakšpunkta izpratnē ir jauns valsts atbalsts, kas ir jāpaziņo [...] Komisijai?
 - 4) Vai – gadījumā, ja uz otro jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši, – tas pats Komisijas lēmums ir saderīgs ar LESD 108. panta 3. punktu, ja tas tiek interpretēts tādējādi, ka tajā tiek izdarīts pieņēmums, ka attiecīgais valsts atbalsts tika īstenots pirms 2011. gada 3. marta vai 2011. gada 1. aprīļa vai kādā no šiem abiem datumiem, vai otrādi, ja tas tiek interpretēts tādējādi, ka tajā tiek izdarīts pieņēmums, ka minētais valsts atbalsts tika īstenots vēlāk?

- 5) Vai LESD 108. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka atbilstoši tam dalībvalstij ir aizliegts īstenot pasākumu, kāds ir paredzēts 1998. gada 22. februāra likuma [...] 36/24 panta 1. punkta pirmās daļas 3. apakšpunktā, ja ar šo pasākumu tiek īstenots valsts atbalsts vai ja tas ir valsts atbalsts, kas jau ir ticis īstenots, un šis valsts atbalsts vēl nav ticis paziņots [...] Komisijai?
- 6) Vai LESD 108. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka atbilstoši tam dalībvalstij, iepriekš par to nepaziņojot [...] Komisijai, ir aizliegts īstenot pasākumu, kāds ir paredzēts 1998. gada 22. februāra likuma 36/24. panta 1. punkta pirmās daļas 3. apakšpunktā, ja šis pasākums ir valsts atbalsts, kas vēl nav ticis īstenots?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par prejudiciālo jautājumu pieņemamību

- 55 Dažas Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā minētās personas, kas iesniegušas apsvērumus Tiesā, ir apšaubījušas atsevišķu iesniedzējtiesas uzdoto prejudiciālo jautājumu pieņemamību, jo tie neesot saistīti ar pamatlietas priekšmetu. Tā kā šī lieta attiecas tikai uz Beļģijas konstitucionālajām tiesībām, Direktīva 94/19, kā arī LESD 107. un 108. pants ar to neesot saistīti.
- 56 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā iedibinātās sadarbības starp Tiesu un valsts tiesām ietvaros tikai valsts tiesai, kas iztiesā lietu un kas ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams sprieduma taisīšanai, gan arī Tiesai uzdoto jautājumu atbilstība. Tādēļ, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir jālemj (spriedumi, 2013. gada 15. janvāris, *Križan* u.c., C-416/10, EU:C:2013:8, 53. punkts, kā arī 2015. gada 5. marts, *Banco Privado Português* un *Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 57 No minētā izriet, ka uz jautājumiem par Savienības tiesībām ir attiecināma atbilstības prezumpcija. Atteikties lemt par valsts tiesas uzdoto prejudiciālo jautājumu Tiesa var tikai tad, ja ir acīmredzams, ka Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesību apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedumi, 2013. gada 15. janvāris, *Križan* u.c., C-416/10, EU:C:2013:8, 54. punkts, kā arī 2013. gada 30. maijs, *Halaf*, C-528/11, EU:C:2013:342, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 58 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa) ir jāizlemj jautājums, vai 1998. gada 22. februāra likuma 36/24. panta 1. punkta pirmās daļas 3. apakšpunkts ir pretrunā Beļģijas Konstitūcijas 10. un 11. pantā nostiprinātajiem vienlīdzības un nediskriminācijas principiem, jo šajā normā ir paredzēta atšķirīga attieksme pret licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību akcionāriem, kas ir fiziskas personas, no vienas puses, un citu šajā nozarē darbošos sabiedrību akcionāriem, kas ir fiziskas personas, no otras puses.
- 59 Kā savu secinājumu 30. un 31. punktā jau būtībā norādījusi ģenerāladvokāte, gan no šī lēmuma, gan no atbildes, ko uz Tiesas lūgumu sniegt paskaidrojumus atbilstoši tās Reglamenta 101. pantam ir snieguši iesniedzējtiesa, izriet, ka šī tiesa uzskata, ka, pirms lemt par licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību biedru paju garantiju shēmas, kuru atļauts izveidot ar 1998. gada 22. februāra likuma 36/24. panta 1. punkta pirmās daļas 3. apakšpunktu, atbilstību Beļģijas Konstitūcijai, tai ir jāpārlicinās par šīs normas atbilstību Savienības tiesībām. Tādējādi, ja izrādītos, ka pamatlietā aplūkojamā garantiju shēma ir noteikta Direktīvā 94/19, varētu būt attaisnojama atšķirīgā attieksme pret licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību akcionāriem, kas ir fiziskas personas, no vienas puses, un citu šajā nozarē darbošos sabiedrību akcionāriem, kas ir fiziskas personas, no otras puses. Turpretim, ja

izrādītos, ka šāda garantiju shēma ir pretrunā Savienības tiesībām, jo tā neatbilst Direktīvas 94/19 normām vai LESD 107. un 108. pantam, atšķirīgā attieksme pret šiem akcionāriem nevarētu tikt attaisnota.

- 60 Šajos apstākļos nav acīmredzami skaidrs, ka iesniedzējtiesas lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu.
- 61 Līdz ar to iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi ir jāatzīst par pieņemamiem.

Par pirmo jautājumu

- 62 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 94/19 2. un 3. pants, lasot tos kopā attiecīgi ar Hartas 20. un 21. pantu un vienlīdzīgas attieksmes principu, ir interpretējami tādējādi, ka ar tiem dalībvalstīm tiek paredzēts pienākums izveidot tādu licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēmu kā pamatlietā aplūkotā, un, ja tas tā nav, vai tiem ir pretrunā, ja dalībvalsts šādu shēmu izveido.
- 63 Saskaņā ar Direktīvas 94/19 3. panta 1. punkta pirmo daļu dalībvalstīm ir jānodrošina, lai to teritorijā tiktu ieviesta un oficiāli atzīta viena vai vairākas noguldījumu garantiju sistēmas.
- 64 Lai novērtētu, kāds tvērums ir šajā normā dalībvalstīm paredzētajam pienākumam, lai noteiktu, vai šis pienākums ietver pienākumu izveidot tādu licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēmu kā pamatlietā aplūkotā, ir jāpārbauda, vai šīs pajas ietilpst Direktīvas 94/19 materiālajā un *ratione personae* piemērošanas jomā.
- 65 Pirmkārt, attiecībā uz Direktīvas 94/19 materiālo piemērošanas jomu no šīs direktīvas nosaukuma izriet, ka tā attiecas uz “noguldījumu” garantiju sistēmām. Atbilstoši minētās direktīvas 1. panta 1. punkta pirmajai daļai “noguldījums” tās piemērošanas nolūkos ir, pirmkārt, jebkāds kredīta atlikums, ko veido kontā atlikušie līdzekļi vai īslaicīgas parasto banku darījumu radītas situācijas, kuri kredītiestādei ir jāatmaksā saskaņā ar normatīvajos aktos un līgumos paredzētajiem nosacījumiem, kā arī, otrkārt, jebkādi parādi, ko apliecina kredītiestādes izdots sertifikāts.
- 66 No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka tādas pajas kā pamatlietā aplūkojamo licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību pajas šai definīcijai neatbilst. Kā savu secinājumu 40. punktā norādījusi ģenerāladvokāte, būtībā šādu paju gadījumā runa ir par dalību attiecīgā uzņēmuma pašu kapitālā, savukārt Direktīvā 94/19 paredzēto noguldījumu pazīme ir tāda, ka tie veido kredītiestādes piesaistīto kapitālu.
- 67 Turklāt, ja noguldījumi atbilstoši Direktīvas 94/19 1. panta pirmajā daļā ietvertajai definīcijai ir jāatlīdzina to īpašniekam saskaņā ar piemērojamajiem likumu un līgumu noteikumiem, summa, ko pamatlietā aplūkojamo licencēto finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību paju īpašnieki saņem, šīs pajas izņemot, atspoguļo šo sabiedrību rentabilitāti. Turklāt šādu paju iegāde vairāk atbilst sabiedrību akciju iegādei, attiecībā uz kurām Direktīvā 94/19 nav paredzētas nekādas garantijas, nekā iemaksai bankas kontā.
- 68 Turklāt, pretēji tam, kā, šķiet, uzskata Beļģijas valdība, tādas kā pamatlietā aplūkojamo licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību pajas nav pielīdzināmas Apvienotās Karalistes vai Īrijas *building societies* daļām, kuras atbilstoši Direktīvas 94/19 1. panta 1. punkta otrajai daļai ir uzskatāmas par noguldījumiem.
- 69 Faktiski, no vienas puses, šis īpašais noguldījumu jēdziena paplašinājums saskaņā ar tā formulējumu attiecas uz Apvienotās Karalistes vai Īrijas *building societies* daļām, nevis uz Beļģijas licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību pajām. Nekas Direktīvas 94/19 1. panta 1. punkta otrās daļas tekstā vai

tā tapšanas vēsturē neliecina, ka šo normu ir paredzēts attiecināt arī uz citiem instrumentiem papildus tajā konkrēti minētajiem. No otras puses, ar minēto normu ir skaidri izslēgta [ši jēdziena] attiecināšana uz šo *building societies* daļām, kas veido to kapitālu. Taču tādu licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību pajas kā pamatlietā aplūkotās, kā izriet no šī sprieduma 66. punkta, veido daļību sabiedrības pašu kapitālā.

- 70 Otrkārt, runājot par Direktīvas 94/19 piemērojamību *ratione personae*, ir jānorāda, ka abiem šīs direktīvas 1. panta 1. punkta pirmajā daļā minētajiem noguldījumu veidiem kopīgs ir tas, ka tos var veikt kredītiestādē. Līdz ar to, lai finanšu sektora licencētu kooperatīvo sabiedrību pajas varētu uzskatīt par “noguldījumiem” Direktīvas 94/19 izpratnē, katrā ziņā būtu nepieciešams, lai šīs sabiedrības varētu uzskatīt par “kredītiestādēm” šīs direktīvas izpratnē.
- 71 Šajā Direktīvas 94/19 1. panta 4. punktā “kredītiestāde” ir definēta kā uzņēmums, kura darbība ir noguldījumu vai citu atmaksājamo līdzekļu pieņemšana un kredītu piešķiršana uz sava rēķina. Taču nedz no iesniedzējtiesas nolēmuma, nedz no Tiesai iesniegtajiem apsvērumiem neizriet, ka minēto sabiedrību darbībā ietilpst kredītu piešķiršana uz sava rēķina. Nešķiet, ka šādas sabiedrības pieņem noguldījumus no personām vai regulāri, gluži kā bankas, piešķir kredītus uz sava rēķina.
- 72 No tā izriet, ka tādas licencētas finanšu nozares kooperatīvās sabiedrības kā pamatlietā aplūkotās neietilpst nedz Direktīvas 94/19 materiālajā, nedz *ratione personae* piemērošanas jomās. Līdz ar to nevar uzskatīt, ka Direktīvas 94/19 3. panta 1. punkta pirmajā daļā dalībvalstīm ir paredzēts pienākums izveidot tādu licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēmu kā pamatlietā aplūkotā.
- 73 Šo secinājumu neatspēko vienlīdzīgas attieksmes princips, uz kuru savā pirmajā jautājumā arī ir atsaukusies iesniedzējtiesa.
- 74 Šajā ziņā Tiesa ir jau nospriedusi, ka vienlīdzīgas attieksmes princips ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas ietverts Hartas 20. un 21. pantā un kas liedz līdzīgas situācijas risināt atšķirīgi un atšķirīgas situācijas risināt vienādi, ja vien šāda attieksme nav objektīvi attaisnota (it īpaši skat. spriedumu, 2010. gada 14. septembris, *Akzo Nobel Chemicals* un *Akros Chemicals/Komisija u.c.*, C-550/07 P, EU:C:2010:512, 54. un 55. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 75 Kā izriet no šī sprieduma 65.–72. punkta un kā savu secinājumu 49. punktā norādījusi ģenerāladvokāte, tādu licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību pajas kā pamatlietā aplūkotās, ņemot vērā Savienības tiesībās paredzēto noguldījumu garantiju priekšmetu, būtiski atšķiras no klasiskiem noguldījumiem kredītiestādēs, arī ja tās dažos aspektos – piemēram, attiecībā uz to aplikšanu ar nodokļiem, tiem Beļģijā piemērojamo reglamentējumu un popularitāti sabiedrībā – līdzinās klasiskiem uzkrājumu produktiem.
- 76 Tādēļ ir jāpārbauda jautājums, vai Direktīvai 94/19 ir pretrunā, ja dalībvalsts izveido tādu finanšu sektora kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēmu kā pamatlietā aplūkotā.
- 77 Šajā ziņā ir svarīgi norādīt, ka saskaņā ar Direktīvas 94/19 2. panta otro ievilkumu noguldījumu garantiju sistēmas neatmaksā visus finanšu instrumentus, uz ko attiecas “pašu kapitāla” definīcija, kas sniegta Direktīvas 89/299 2. pantā.
- 78 Proti, Direktīvā 89/299 2. pantā ir paredzēts tikai tādu “kredītiestāžu” nekonsolidētais pašu kapitāls, kuras atbilstoši šīs direktīvas 1. panta 2. punktam, kurā ietverta atsauce uz Direktīvas 77/780, kas grozīta ar Direktīvu 86/524, 1. pantu, ir definētas kā uzņēmumi, kuru darbība ir noguldījumu vai citu atmaksājamo līdzekļu pieņemšana no sabiedrības un kredītu piešķiršana uz sava rēķina. Turklāt šī definīcija sakrīt ar Direktīvas 94/19 1. panta 4. punktā sniegto definīciju.

- 79 Tādējādi, kā izriet no šī sprieduma 71. punkta, tādas licencētas finanšu nozares kooperatīvās sabiedrības kā pamatlietā aplūkotās neatbilst minētajai kredītiestāžu definīcijai.
- 80 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Direktīvas 2006/48, ar ko aizstāja Direktīvu 89/299, 57. pantā ir paredzēts arī tādu “kredītiestāžu” nekonsolidētais pašu kapitāls, kuras arī ir definētas pirmās minētās direktīvas 4. panta 1. punktā, gluži tāpat, kā tas notiek ar Direktīvā 94/19 minētajām kredītiestādēm.
- 81 Šādos apstākļos fakts, ka Beļģijas tiesībās paredzētā garantiju shēma tiek attiecināta uz tādām licencētām finanšu nozares kooperatīvajām sabiedrībām kā pamatlietā aplūkotās, pats par sevi nešķiet nesaderīgs ar Direktīvas 94/19 2. panta otro ievilkumu.
- 82 Šo interpretāciju apstiprina apstākļi, ka Direktīvā 94/19, kā izriet no tās preambulas astotā, sešpadsmitā un septiņpadsmitā apsvēruma, ir veikta tikai minimālā saskaņošana noguldījumu garantiju jomā.
- 83 Lai arī Direktīvas 94/19 normas neliedz atbilstoši minētajām normām izveidotu noguldījumu garantiju shēmu attiecināt uz licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību pajām, tomēr šāda attiecināšana nevar apdraudēt noguldījumu shēmas, kuru izveidot ir paredzēts pienākums minētajā direktīvā, praktisko efektivitāti (šajā ziņā skat. spriedumu, 2006. gada 23. novembris, *Lidl Italia*, C-315/05, EU:C:2006:736, 48. punkts), nedz būt pretrunā LESD normām, tostarp tā 107. un 108. pantam.
- 84 Proti, kā savu secinājumu 58. punktā būtībā norādījusi ģenerāladvokāte, nevar izslēgt, ka Savienības tiesībās paredzēto noguldījumu garantiju praktiskā efektivitāte var tikt ierobežota, ja dalībvalsts tās valsts noguldījumu garantiju sistēmu attiecinātu uz lielāku skaitu risku, kuri nav tieši saistīti ar šīs sistēmas mērķiem. Tas tādēļ, ka, jo lielāki ir garantējamie riski, jo neefektīvākas kļūst noguldījumu garantijas un jo mazāk noguldījumu garantiju sistēma – būtībā pieejamiem līdzekļiem paliekot tāda pašā apmērā – var palīdzēt īstenot Direktīvas 94/19 mērķi, kurš, kā izriet no tās preambulas pirmā apsvēruma, ir nodrošināt noguldītāju aizsardzību kredītiestādēm uzticēto noguldījumu nepieejamības gadījumā un paaugstināt banku sistēmas stabilitāti (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 2. septembris, *Surmačs*, C-127/14, EU:C:2015:522, 21. punkts).
- 85 Tādēļ iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai tādu licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēmas kā pamatlietā aplūkotās izveide var ierobežot Beļģijas tiesībās atbilstoši Direktīvai 94/19 izveidotās noguldījumu garantiju sistēmas praktisko efektivitāti.
- 86 Šajā ziņā iesniedzējtiesai īpaši jāņem vērā apstākļi, ka šādas shēmas izveide attiecībā uz tādu licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību pajām kā pamatlietā aplūkotās šajā gadījumā sniedz priekšrocību lielam skaitam Beļģijas garantiju shēmas mazo ieguldītāju, kā arī apstākļi, ka ARCO grupas sabiedrības, kuras šai garantiju shēmai pievienojās neilgi pirms tajā paredzētās garantijas izmantošanas, iepriekš tās finansējumā nav ieguldījušas līdzekļus.
- 87 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 94/19 2. un 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tajos dalībvalstīm nav paredzēts pienākums izveidot tādu licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēmu kā pamatlietā aplūkotā, nedz arī tiem ir pretrunā, ja dalībvalsts šādu shēmu izveido, ciktāl ar šo shēmu netiek ierobežota tās noguldījumu garantiju sistēmas praktiskā efektivitāte, kuras izveides pienākums šajā direktīvā dalībvalstīm ir paredzēts, kas savukārt ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, un ciktāl tā ir atbilstoša LESD, īpaši tā 107. un 108. pantam.

Par otro jautājumu

- 88 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai 2014. gada 3. jūlija lēmums ir pretrunā, pirmkārt, LESD 107. pantam un, otrkārt, LESD 296. pantam, jo šajā lēmumā tāda finanšu sektora licencētu kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēma kā pamatlietā aplūkotā ir kvalificēta kā jauns valsts atbalsts.
- 89 Pirmkārt, attiecībā uz LESD 107. pantu ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru valsts atbalsta kvalifikācijai šīs normas nozīmē ir nepieciešams, lai būtu izpildīti visi sekojošie nosacījumi. Pirmkārt, tam ir jābūt saistītam ar valsts iejaukšanos vai ir jāizmanto valsts līdzekļi. Otrkārt, šim pasākumam jābūt tādām, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Treškārt, tam jāpiešķir priekšrocība tā saņēmējam. Ceturtkārt, tam ir jābūt tādām, ar ko tiek izkropļota konkurence vai arī tiek radīti draudi to izkropļot (it īpaši skat. spriedumus, 2010. gada 10. jūnijs, *Fallimento Traghetti del Mediterraneo*, C-140/09, EU:C:2010:335, 31. punkts, un 2012. gada 29. marts, *3M Italia*, C-417/10, EU:C:2012:184, 37. punkts).
- 90 Lai arī pats apstāklis, ka aplūkotā licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēma ir piedēvējama valstij un tajā tiek izmantoti valsts līdzekļi, nav apstrīdēts, tomēr ARCO grupas sabiedrības un Beļģijas valdība uzskata, ka pārējie trīs nosacījumi, kas ļautu garantiju shēmu kvalificēt par “valsts atbalstu”, nav izpildīti. Tās apstrīd faktu, ka ar minēto shēmu tiek piešķirta selektīva priekšrocība ARCO grupas sabiedrībām, ka tā ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un ka tā kropļo konkurenci. Tādēļ, lai noteiktu, vai Komisija 2014. gada 3. jūlija lēmumā šo shēmu varēja pamatotī atzīt par “valsts atbalstu”, ir jāpārbauda, vai šie trīs nosacījumi ir izpildīti.
- 91 Attiecībā uz nosacījumu par to, ka ar pamatlietā aplūkoto licencēto finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēmu tiek piešķirta priekšrocība ARCO grupas sabiedrībām, ir jākonstatē, pirmkārt, ka 2014. gada 3. jūlija lēmuma preambulas 82.–84. apsvērumā Komisija ir uzskatījusi, ka ARCO bija vienīgā patiesā labuma guvēja no šīs shēmas.
- 92 ARCO grupas sabiedrības uzskata, ka minētā shēma tomēr nesniedz priekšrocību tām, bet gan paredz priekšrocības licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību biedriem, kas ir fiziskas personas, kā arī *Dexia* bankai, kuras viena no galvenajām akcionārēm bija šī grupa un kuras glābšanai šī licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēmu bija paredzēta.
- 93 Šajā ziņā jāatgādina, ka par atbalstu tiek uzskatīti visu veidu valsts iejaukšanās pasākumi, ar kuriem var tieši vai netieši tikt atbalstīti atsevišķi uzņēmumi vai tiem radītas tādas ekonomiskās priekšrocības, ko šie saņēmēji uzņēmumi parastos tirgus apstākļos nebūtu varējuši gūt (it īpaši skat. spriedumus, 2013. gada 8. maijs, *Libert u.c.*, C-197/11 un C-203/11, EU:C:2013:288, 83. punkts, kā arī 2014. gada 3. aprīlis, Francija/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 94. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 94 Taču, kā savu secinājumu 74.–76. punktā ir norādījusi ģenerālvokāte, nav nekādu šaubu, ka ARCO grupa guva labumu no pamatlietā aplūkotās licencēto finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēmas, kurai ARCO grupas sabiedrības pašas atšķirībā no citām licencētām finanšu nozares kooperatīvajām sabiedrībām vēlējās pievienoties un līdz ar to arī saņēma no tās labumu. Proti, ar šo garantiju shēmu ARCO grupa tika pasargāta no tās privāto ieguldītāju izstāšanās no šīs grupas sabiedrībām, un vienlaikus tai tika sniegta iespēja kā galvenajai akcionārei piedalīties bankas *Dexia* rekapitalizācijā.
- 95 Apstāklis, ka pārējās ieinteresētās personas, proti, ARCO grupas sabiedrību kapitāldaļu turētāji, kā arī *Dexia* banka, arī varēja izmantot noteiktas priekšrocības, ko sniedza šī garantiju shēma, neizslēdz, ka minētā grupa ir uzskatāma par tās labuma guvēju.

- 96 Otrkārt, ir jāatgādina, ka LESD 107. panta 1. punktā ir aizliegts atbalsts, kas “dod priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai”, proti, selektīvs atbalsts (spriedumi, 2011. gada 28. jūlijs, *Mediaset/Komisija*, C-403/10 P, nav publicēts, EU:C:2011:533, 36. punkts, un 2015. gada 14. janvāris, *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 54. punkts).
- 97 Šajā lietā, lai arī Komisija 2014. gada 3. jūlija lēmuma preambulas 101. apsvērumā uzskatīja, ka pamatlietā aplūkotā licencēto finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēma ir “acīmredzami selektīvs” pasākums, *ARCO* grupas sabiedrības šīs garantiju shēmas selektivitāti apstrīd.
- 98 Šajā ziņā no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu ir jānosaka, vai attiecīgajā tiesību sistēmā valsts pasākums var dot priekšrocību “konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai” salīdzinājumā ar citiem, kas, raugoties no minētās shēmas izvirzītā mērķa viedokļa, atrodas faktiski un juridiski salīdzināmā situācijā (spriedumi, 2011. gada 28. jūlijs, *Mediaset/Komisija*, C-403/10 P, nav publicēts, EU:C:2011:533, 36. punkts; 2015. gada 14. janvāris, *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 55. punkts; 2016. gada 21. decembris, *Komisija/Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, EU:C:2016:971, 41. punkts, un 2016. gada 21. decembris, *Komisija/World Duty Free Group* u.c., C-20/15 P un C-21/15 P, EU:C:2016:981, 54. punkts).
- 99 Kā izriet no šī sprieduma 65.–83. punkta, Beļģijas Karaliste ir Beļģijas tiesībās paredzēto noguldījumu garantiju shēmu attiecinājusi uz tādām licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību pajām kā pamatlietā aplūkotās. Šīs shēmas izmantošana sniedz ekonomisku priekšrocību šīm sabiedrībām salīdzinājumā ar citiem tirgus dalībniekiem, kuri piedāvā savas kapitāldaļas akciju veidā, neizmantojot šādu garantiju shēmu.
- 100 Kā savu secinājumu 81. punktā būtībā norādījusi ģenerāladvokāte, tādas licencētas finanšu nozares kooperatīvās sabiedrības kā *ARCO* grupas kooperatīvās sabiedrības, ņemot vērā noguldījumu garantiju shēmas mērķi, kurš, kā izriet no Direktīvas 94/19 preambulas pirmā apsvēruma, ir nodrošināt noguldītāju aizsardzību kredītiestādēm uzticēto noguldījumu nepieejamības gadījumā un paaugstināt banku sistēmas stabilitāti, neraugoties uz dažām īpatnībām, kas izriet no šo sabiedrību juridiskās formas, neatradās faktiskā un juridiskā ziņā līdzīgā situācijā ar citiem tirgus dalībniekiem neatkarīgi no tā, vai tie bija kooperatīvās sabiedrības vai ne, kuras piedāvā savas kapitāldaļas akciju veidā, piedāvājot sabiedrībai iespēju veikt kapitāla ieguldījumu, kuram būtībā nav piemērojamas noguldījumu garantijas.
- 101 Līdz ar to Beļģijas tiesībās paredzētās garantiju shēmas attiecināšana uz licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību pajām sniedz šīm sabiedrībām ekonomisku priekšrocību, salīdzinot ar citiem tirgus dalībniekiem, kuri attiecībā pret šīs shēmas mērķi atrodas minēto kooperatīvo sabiedrību situācijai faktiskā un juridiskā ziņā līdzīgā situācijā, un līdz ar to tai ir selektīvs raksturs.
- 102 Attiecībā uz nosacījumiem par pamatlietā aplūkotās licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēmas ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurences izkropļošanu, kuru šī shēma varot izraisīt, ir svarīgi atgādināt, ka, lai pasākumu kvalificētu par valsts atbalstu, nav jāpierāda, ka attiecīgais valsts atbalsts tiešām kropļo konkurenci un arī iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm, bet tikai jāpārbauda, vai atbalsts var kropļot konkurenci un iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm (spriedumi, 2004. gada 29. aprīlis, *Itālija/Komisija*, C-372/97, EU:C:2004:234, 44. punkts; 2005. gada 15. decembris, *Unicredito Italiano*, C-148/04, EU:C:2005:774, 54. punkts, un 2015. gada 19. marts, *OTP Bank*, C-672/13, EU:C:2015:185, 54. punkts).
- 103 Šajā gadījumā šķiet, ka, pirmkārt, Komisija 2014. gada 3. jūlija lēmumā varēja uzskatīt, ka pamatlietā aplūkotās garantiju shēmas dēļ *ARCO* grupa varēja ilgāku laiku saglabāt savu tirgus daļu un nepiedzīvoja kapitāla aizplūšanu, jo tas notika tikai vēlāk un mazākā apmērā, nekā tas būtu bijis, ja tā šo shēmu nevarētu izmantot, un ka tādējādi citi tirgus dalībnieki, kuriem bija jākonkurē, izmantojot tikai savus līdzekļus, un kuri nevarēja rēķināties ar minēto garantiju shēmu, nevarēja izmantot kapitālu, kurš būtu bijis pieejams ieguldījumiem.

- 104 Otrkārt, ja kādas dalībvalsts piešķirtais atbalsts nostiprina kāda uzņēmuma stāvokli attiecībā pret citiem konkurējošiem uzņēmumiem tirdzniecībā starp dalībvalstīm, ir jāuzskata, ka atbalsts ir ietekmējis minēto tirdzniecību (it īpaši skat. spriedumus, 2006. gada 10. janvāris, *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c., C-222/04, EU:C:2006:8, 141. punkts, un 2013. gada 8. maijs, *Libert* u.c., C-197/11 un C-203/11, EU:C:2013:288, 77. punkts). Šajā ziņā nav nepieciešams, lai uzņēmums, kas ir atbalsta saņēmējs, pats būtu piedalījies tirdzniecībā starp dalībvalstīm. Proti, kad dalībvalsts piešķir atbalstu uzņēmumam, tās iekšējā darbība var saglabāties vai palielināties, tādējādi samazinot citās dalībvalstīs reģistrēto uzņēmumu iespējas iekļūt attiecīgās dalībvalsts tirgū (spriedums, 2013. gada 8. maijs, *Libert* u.c., C-197/11 un C-203/11, EU:C:2013:288, 78. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 105 Tiesa ir arī atzinusi, ka apstākļi, ka kāda no tautsaimniecības nozarēm, kā, piemēram, finanšu pakalpojumu nozare, tiek būtiski liberalizēta Savienības līmenī – kas akcentē konkurenci, ko var jau būt izraisījusi Līgumā paredzētā brīvā kapitāla aprīte, – var liecināt par faktisku vai iespējamu atbalsta ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm (šajā ziņā skat. spriedumus, 2006. gada 10. janvāris, *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c., C-222/04, EU:C:2006:8, 142. un 145. punkts, kā arī 2015. gada 5. marts, *Banco Privado Português* un *Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 51. punkts).
- 106 Beļģijas valdības un ARCO grupas sabiedrību norādītais apstākļi, ka paju, kuras fiziskām personām pieder licencētās finanšu nozares kooperatīvajās sabiedrībās, vērtība kopumā ir maznozīmīga, neizslēdz, ka pamatlietā aplūkotā garantiju shēma kropļo konkurenci un ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- 107 Pamatlietā aplūkotās garantiju shēmas ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm ir jāvērtē, ņemot vērā visu licencēto finanšu nozares kooperatīvo sabiedrības paju, uz kurām attiecas šī shēma, kopumu, nevis atsevišķa ieguldītāja, kas ir fiziska persona, nodrošināto kapitālu. Katrā ziņā atbilstoši Tiesas judikatūrai nedz salīdzinoši mazais atbalsta apjoms, nedz fakts, ka uzņēmums, kas saņem atbalstu, ir salīdzinoši neliels, neizslēdz jau sākotnēji konkurences izkropļošanas vai tirdzniecības starp dalībvalstīm ietekmēšanas iespējamību (spriedumi, 2003. gada 24. jūlijs, *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, EU:C:2003:415, 81. punkts, kā arī 2015. gada 14. janvāris, *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, 68. punkts).
- 108 No tā izriet, ka Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka šajā lietā ir izpildīti nosacījumi par konkurences kropļošanu un tirdzniecības starp dalībvalstīm ietekmēšanu.
- 109 Otrkārt, attiecībā uz LESD 296. pantu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai pamatlietā aplūkojamās garantiju shēmas kvalificēšana par “valsts atbalstu” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē 2014. gada 3. jūlija lēmumā ir pietiekami pamatota.
- 110 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru LESD 296. pantā prasītais pamatojums ir jāpielāgo attiecīgā tiesību akta raksturam un tajā skaidri un nepārprotami ir jānorāda iestādes, kas ir izdevusi tiesību aktu, argumentācija, lai ieinteresētās personas varētu uzzināt veiktā pasākuma pamatojumu un lai kompetentā tiesa varētu veikt attiecīgu pārbaudi (spriedumi, 2008. gada 15. aprīlis, *Nuova Agricast*, C-390/06, EU:C:2008:224, 79. punkts, kā arī 2015. gada 5. marts, *Banco Privado Português* un *Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 44. punkts).
- 111 Tā kā, lai pasākumu atzītu par “valsts atbalstu” LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, ir jākonstatē visi četri šajā tiesību normā minētie nosacījumi, Komisijai lēmums, kurā tā secina valsts atbalsta esamību, ir jāpamato attiecībā uz visiem šiem nosacījumiem (spriedums, 2015. gada 5. marts, *Banco Privado Português* un *Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 112 Šajā gadījumā 2014. gada 3. jūlija lēmums atbilst šīm prasībām.

- 113 Proti, ir jākonstatē, ka šis lēmums ir juridiski pietiekami pamatots, jo tā preambulas 91.–110. apsvērumā ir skaidri atspoguļoti iemesli, kādēļ Komisija atzina, ka visi LESD 107. panta 1. punktā minētie nosacījumi šajā lietā bija pārbaudīti.
- 114 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu norādīti visi atbilstošie faktiskie un juridiskie apstākļi, jo jautājums par to, vai tiesību akta pamatojums atbilst LESD 296. panta prasībām, ir jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai tā tekstu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tās tiesību normas, kuras reglamentē attiecīgo jomu (šajā ziņā skat. spriedumus, 2005. gada 24. novembris, Itālija/Komisija, C-138/03, C-324/03 un C-431/03, EU:C:2005:714, 55. punkts, kā arī 2015. gada 19. marts, *Dole Food un Dole Fresh Fruit Europe/Komisija*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 94. punkts).
- 115 Turklāt, kā norādījusi Komisija, izrādās, ka daži no ARCO grupas sabiedrību izvirzītajiem argumentiem par apgalvoto pamatojuma neesamību, kas izklāstīti iesniedzējtiesas nolēmumā, drīzāk attiecas uz 2014. gada 3. jūlija lēmuma pamatotību, nevis tā pamatojumu. Tas tā ir attiecībā uz šo sabiedrību argumentu pret judikatūru, uz ko Komisija atsaukusies saistībā ar priekšrocības esamību, kā arī šo sabiedrību izvirzītajiem argumentiem par nosacījumiem saistībā ar konkurences izkropļošanu un tirdzniecības starp dalībvalstīm ietekmēšanu.
- 116 Tiesa ir atzinusi, ka LESD 296. panta otrajā daļā paredzētais pienākums norādīt pamatojumu ir būtiska formalitāte, kura ir jānošķir no jautājuma par pamatojuma pamatotību, kas attiecas uz strīdīgā akta tiesiskumu pēc būtības (skat. spriedumu, 2015. gada 17. septembris, *Total/Komisija*, C-597/13 P, EU:C:2015:613, 18. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 117 No tā izriet, ka, izskatot otro jautājumu, nav konstatēts neviens apstākļis, kas varētu ietekmēt 2014. gada 3. jūlija lēmuma spēkā esamību.

Par trešo jautājumu

- 118 Ņemot vērā uz otro jautājumu sniegto atbildi, uz trešo jautājumu nav jāatbild.

Par ceturto līdz sesto jautājumu

- 119 Ar ceturto līdz sesto jautājumu, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, pirmkārt, vai LESD 108. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā pamatlietā aplūkojamās garantiju shēmas īstenošana, un, otrkārt, vai 2014. gada 3. jūlija lēmums ir pretrunā šai normai attiecībā uz datumu, kurā, kā uzskata Komisija, šo shēmu ir sākts īstenot.
- 120 Šajā ziņā ir svarīgi atgādināt, ka LESD 108. panta 3. punkta pirmajā teikumā dalībvalstīm ir paredzēts pienākums paziņot visus plānus piešķirt vai mainīt atbalstu. Saskaņā ar LESD 108. panta 3. punkta pēdējo teikumu dalībvalsts, kas plāno piešķirt atbalstu, nedrīkst sākt īstenot pašas ierosinātos pasākumus, kamēr šī procedūra nav beigusies ar Komisijas galīgu lēmumu. Minētajā normā paredzētā aizlieguma mērķis ir nodrošināt, lai atbalsta sekas neiestātos, iekams Komisijai nav bijis saprātīgs termiņš atbalsta sīkākai izvērtēšanai un vajadzības gadījumā LESD 108. panta 2. punktā paredzētās procedūras ierosināšanai (spriedums, 2015. gada 5. marts, *Banco Privado Português un Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 121 Ar LESD 108. panta 3. punktu tādējādi tiek ieviesta jaunu atbalsta plānu preventīva kontrole (skat. spriedumus, 1973. gada 11. decembris, *Lorenz*, 120/73, EU:C:1973:152, 2. punkts; 2013. gada 21. novembris, *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, 25. punkts, kā arī 2015. gada 5. marts, *Banco Privado Português un Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 58. punkts).

- 122 No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka atbalsta pasākums, kas ir īstenots, neievērojot no LESD 108. panta 3. punkta izrietošos pienākumus, ir nelikumīgs (spriedums, 2015. gada 5. marts, *Banco Privado Português* un *Massa Insolvente do Banco Privado Português*, C-667/13, EU:C:2015:151, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 123 Šajā gadījumā no 2014. gada 3. jūlija lēmuma preambulas 1. apsvēruma izriet, ka pamatlietā aplūkotā garantiju shēma Komisijai tika paziņota tikai 2011. gada 7. novembrī, proti, datumā, kurā ARCO grupas sabiedrību kapitāla aizsardzības ar šo shēmu lūgums tika pieņemts ar karaļa šī paša datuma dekrētu.
- 124 Nevar uzskatīt, ka paziņojums tik vēlā stadijā būtu noticis “laikus” LESD 108. panta 3. punkta izpratnē.
- 125 Protams, 2014. gada 3. jūlija lēmuma preambulas 110. apsvērums, kurā secināts, ka visi atbalstu veidojošie nosacījumi bija izpildīti vēlākais 2011. gada 10. oktobrī, kad tika pieņemts karaļa dekrēts, bet ka ar pamatlietā aplūkoto garantiju shēmu radītā priekšrocība pastāvēja jau 2008. gada 10. oktobrī, kad tika paziņots, ka Beļģijas valdība šādu pasākumu ievieš, neļauj viennozīmīgi secināt datumu, kuru Komisija uzskatīja par pamatlietā aplūkotās garantiju shēmas īstenošanas sākuma datumu.
- 126 Tomēr, tā kā nav nepieciešams pārbaudīt, vai 2014. gada 3. jūlija lēmumā konstatēto valsts atbalstu uzsāka īstenot pēc tā pirmās izziņošanas Beļģijas valdības paziņojumā presē 2008. gada 10. oktobrī vai tikai ar Karaļa 2011. gada 7. novembra dekrētu, vai arī kādā datumā, kuru iesniedzējtiesa norādījusi starp šiem abiem datumiem, ir jāatzīst, ka, ciktāl pamatlietā aplūkotās garantiju shēmas izmantotāji ieguva tiesības pievienoties šai shēmai vēlākais atbilstoši Karaļa 2011. gada 7. novembra dekrētam, šīs shēmas paziņošana pēdējā minētajā datumā katrā ziņā notika, kad tā jau vairs nebija “projekta” stadijā LESD 108. panta 3. punkta izpratnē. Līdz ar to, kā savu secinājumu 118. punktā ir minējusi ģenerāladvokāte, nav ticis ievērots Komisijas īstenošanās preventīvās kontroles princips.
- 127 No tā izriet, ka Komisija katrā ziņā 2014. gada 3. jūlija lēmuma preambulas 143. apsvērumā varēja pamatoti secināt, ka “Beļģijas [Karaliste] ir nelikumīgi īstenojusi, pārkāpjot [LESD] 108. panta 3. punktu”, pamatlietā aplūkoto garantiju shēmu.
- 128 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus uz ceturto līdz sesto jautājumu ir jāatbild, ka LESD 108. panta 3. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāda garantiju shēma kā pamatlietā aplūkotā, ciktāl tā ir tikusi īstenota pretrunā šajā tiesību normā paredzētajiem pienākumiem.
- 129 Izvērtējot šos jautājumus, nav atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt 2014. gada 3. jūlija lēmuma spēkā esamību.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 130 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) **Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 30. maija Direktīvas 94/19/EK par noguldījumu garantiju sistēmām, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 9. marta Direktīvu 2005/1/EK, 2. un 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tajos dalībvalstīm nav paredzēts pienākums izveidot tādu licencētu finanšu nozares kooperatīvo sabiedrību paju garantiju shēmu kā pamatlietā aplūkotā, nedz arī tiem ir pretrunā, ja dalībvalsts šādu shēmu**

izveido, ciktāl ar šo shēmu netiek ierobežota tās noguldījumu garantiju sistēmas praktiskā efektivitāte, kuras izveides pienākums šajā direktīvā dalībvalstīm ir paredzēts, kas savukārt ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, un ciktāl tā ir atbilstoša LESD, īpaši tā 107. un 108. pantam;

- 2) izvērtējot *Grondwettelijk Hof* (Konstitucionālā tiesa, Beļģija) uzdotos prejudiciālos jautājumus, nav atklāts neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Komisijas 2014. gada 3. jūlija Lēmuma 2014/686/ES par valsts atbalstu SA.33927 (12/C) (ex 11/NN), ko īstenojusi Beļģija – Garantiju shēma, ar ko aizsargā finanšu kooperatīvu biedru, kuri ir fiziskas personas, pajas, spēkā esamību;
- 3) LESD 108. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tam ir pretrunā tāda garantiju shēma kā pamatlietā aplūkotā, ciktāl tā ir tikusi īstenota pretrunā no šīs tiesību normas izrietošajiem pienākumiem.

[Paraksti]